

deres Brugsret, expropriere Dæmningerne, gjøre dem med deres Græsning, Høstet, eller hvad man nu kan finde paa dem, til en Slags Statsejendom osv. Man veed som sagt ikke, hvad denne Lov vil føre med sig, men dette er nu en Smagsag. Man ser, at der skal exproprieres, thi det er nødvendigt, at der bliver taget fat med Alvor, og naar Regjeringen vil gjøre Noget, maa den ogsaa gribe til Midler, hvorved den kan udføre Noget. Det forekommer mig inidertid altsor strengt, at sige til Beboerne, at de skulle bære Byrden; vi kommandere, hvorledes der skal gøres, men Byrden lægge vi paa dem. Den høitærede Minister siger, at der ikke var nogen Grund for os til at komme med Forslaget under Nr. 5, men det forekommer mig mærkærdigt, at vi skulle høre denne Udtalelse. Da vi havde Sagen til 1ste Behandling, paastod den høitærede Minister, at vi paa Lolland ikke havde rørt os angaaende denne Sag. Efterat denne Behreidelse var fremkommen, talte jeg netop med mine Kolleger og fremstillede Sagen for dem, og de mente da, det var billigt, at vi stillede disse Forslag. Nu høre vi rørt os og paavist, at Forholdene ikke ere, som den høitærede Minister forudsatte, samt endvidere, at Statskassen, naar vi skulle gaa længere med dette Arbejde, ogsaa maa yde et større Tilskud, men nu siger den høitærede Minister: I have ikke nogen berettiget Grund til at komme med denne Fordring. Det forekommer mig, at der ikke er noget Uberettiget i at spørge den høitærede Minister om, hvad han vil gjøre, samt at henviise til det høitærede Thing, om det vil godkjende vor Betragtningmaade, og om det vil finde det billigt at tage Hensyn til den. Hvis Thinget vil godkjende vor Fremgangsmaade, og ikke vil mene, at vi ville gjøre os tilgode paa Statens Bekostning, det er for mit Bedkommende paa ingen Maade Tilfeldt — antager jeg, at det vilde anerkende vore Fordringer og komme os imøde, ligesom jeg ogsaa haaber, at den høitærede Indvigningsminister vil modtage vore Ændringsforslag. Jeg skal for mit Bedkommende være langt mere villig til, at lade Lovforslaget falde end til at lægge en saadan Byrde paa disse Egnes Beboere, naar Statskassen og hele Samfundet ikke vil hjælpe til at bære den. Jeg tør ikke vove at stemme for et saadant Lovforslag; men jeg siger heller: Lad da Beboerne arbejde, som de ville, efter deres egen Lyst og Gøne; lad dem ordne Sagen, saaledes som de tro, de ere bedst tjente dermed, og lad dem ikke komme ind under Statens Kontrol, samt idig med, at de faae en saa uforholdsmæssig stor Byrde at bære, som de vilde faae, hvis den høitærede Minister ikke vil modtage vort Ændringsforslag under Nr. 5.

Clausen: Den høitærede Minister omtalte et subsidært Overflag, der var foranlediget fremkommet fra Beboernes Sideovre paa Falster,

og som jeg berørte forleden Dag. Jeg har det omtalte Overflag liggende for mig, og det andrager, som den høitærede Minister sagde, 74,000 Rbd. Den ærede Minister paastod, at det var adskillige Ting deri, som strengt taget ikke hørte med til Digerens Opførelse s. G. Anskaffelsen af et Servitradshegn. Dette kan ganske vist ikke henregnes til Digerens Anlæg, men paa den anden Side tror jeg ikke, at dette Overflag bliver for høit, naar vi se hen til den Konfurrence, der i dette Foraar er fremkommen i Arbejderforholdene, navnlig paa Lolland og Falster, hvor man for Liden er i Færd med Anlaget af Jernbanen. Dette vil naturligvis indvirke meget paa Omkostningerne ved Opførelsen af disse Diger, og jeg tør derfor nok sige, at dette Overflag, uagtet man har medtaget nogle ringere Ting, dog ikke er regnet for høit, ja maasse ikke engang høit nok. Den høitærede Minister sagde ogsaa, at man efter dette Overflag vil gjøre Digerne en 2 a 2½ Fod høiere, end de tidligere vare. Overflaget gaar ud paa, at Digerne skulle have en Hæide ved Udslet af 9 Fod og ved Gjedder af 10 Fod; men naar den høitærede Minister tror, at Digerne derved ville blive 2 a 2½ Fod høiere end tidligere, befinder han sig i en stor Vildfarelse. Digerne paa Bøtø vare mellem 9 og 10 Fod høie over hele Kysten, og det er vedkommende Interessentkabs Forpligtelse at holde dem til 10 Fod. Der staar vel i deres Statuter, at de paa visse Steder maa holde dem lavere, men dog intetsteds under 9 Fod. Den høitærede Minister omtalte, idet han nævnte dette Overflag, Forholdene paa Falster før 1862, men jeg tror heller ikke, at han ser dem i deres rette Lys. Der er, som den ærede Minister ogsaa omtalte, en meget stor Interesse tilføede ved Bøtø, nemlig Udøringen af Bøtø Nor. Dette Foretagende er ikke et Inddæmningsforetagende, men maa nærmere betragtes som et Udørringsforetagende. Bøtø Nor har ikke i det sidste Par Aarhundreder tilhørt Havet; men det har i sin sydlige Del haft et smukt Udlob til Østersøen. Før 1862, da dette Selskab begyndte at danne sig, kunde Vandet vel naar det var høivande, gaa ind igennem dette Udlob, men der kunde ikke komme saa meget Vand derigennem, at det store Nor blev fyldt derved, eller at der kunde forarsages Oversvømmelse paa Sydfalster. Forholdet er anderledes nu, da hele Kysten paa Bøtø er gaaet tabt; thi nu vil Østersøen øve sin Indvirkning paa det flade Land og skulle det bort, og under saadanne Omstændigheder vil der ikke blive Tale om et Lab af nogle faa Lønder Hartkorn, men der vil være Tale om et Lab af Hundreder af Lønder. De Lodseiere, som ville komme til at deltage i Omkostningerne til disse Anlæg, ere udsatte for, at alt dette Hartkorn gaar tabt, hvis Østersøen faar Indvirkning paa Sydfalster. Jeg kan ikke se Andet, end at Sydfalster er truet, men, hvis det er Tilfeldt, er der ogsaa Spørgsmaal om, at alt Hartkorn paa Sydfalster gaar